



ת"פ 6598/12/15 - מדינת ישראל נגד מועתסם זועבי, מוחמד סלאימה

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 6598-12-15 מדינת ישראל נ' זועבי(עציר) ואח'

בפני
כבוד השופט ד"ר אוהד גורדון
מדינת ישראל ע"י יחידת תביעות ירושלים

המאשימה

נגד

1. מועתסם זועבי
ע"י ב"כ עו"ד ע' דראושה
2. מוחמד סלאימה

הנאשמים

גזר דין לנאשם 1

רקע

1. כתב האישום המקורי בהליך זה הוגש ביום 13.12.15. ההליך נדחה מעת לעת לצרכי משא ומתן ובשל החלפת ייצוג, וביום 5.6.16 הוצגה תשובה לאישום בה אושרה השתתפות הנאשם 1 בגניבות הרכב בהן עסק כתב האישום אך הועלו טענות שונות שבועודה. בהמשך נקבע מועד לשמיעת הראיות, ליום 4.7.16. במועד זה הציגו הצדדים הסכמות, לפיהן הודו שני הנאשמים בכתבי אישום מתוקנים. שניהם הופנו לשירות המבחן, כאשר בעניינו של הנאשם 1 נשמעו טיעונים לעונש ביום 11.9.16 וגזר דין זה יעסוק בו. הטיעון לעונש בעניינו של הנאשם 2 טרם נשמע.

2. כתב האישום המתוקן בעניינו של הנאשם 1 כולל ארבעה אישומים, בעובדותיהם הודה. לפי האישום הראשון, ביום 25.11.15 קבע הנאשם 2 עם אדם בשם שאדי סלהב (להלן: "שאדי") כי למחרת בבוקר יסעו לירושלים לגנוב רכב. שאדי שוחח עם הנאשם 1 וקבע לפגוש בו למחרת לאותה מטרה. ביום 26.11.15 לפנות בוקר נפגשו הנאשם 2, שאדי ואדם בשם תייסיר זעתי (להלן: "תייסיר") ונסעו לכיוון ירושלים. בדרכם, הצטרף הנאשם 1 לנסיעה. בשעה 6 בבוקר הגיעו הארבעה לרחוב יוסף חכמי בירושלים כשהם מצוידים במחשב רכב המיועד לרכבים מסוג "סיאט" ובמפתח צינורות. באמצעות מפתח הצינורות שהעביר לו הנאשם 1 פרץ שאדי את חלון הנהג ברכב "סיאט איביזה", ולחץ על הכפתור הפותח את תא המטען ברכב. הנאשם 1 פתח את תא המטען והעביר לשאדי את מחשב הרכב, באמצעותו הניע שאדי את הרכב בעוד הנאשם 1 מתצפת. שאדי ותייסיר נמלטו מהמקום ברכב בו הגיעו, ואילו שני הנאשמים נמלטו מהמקום ברכב ה"סיאט" הגנוב, בו נהג הנאשם 2. בהמשך, כשהנאשמים הבחינו בכוח שיטור שהקים מחסום בסמוך לקלנדיה בעקבות התראת "איתוראן" על גניבת הרכב, עצרו הם את הרכב הגנוב, נמלטו ממנו ברגל ונתפסו לאחר מרדף קצר. בשל מעשים אלה הורשע הנאשם 1 בעבירה של גניבת רכב (בצוותא חדא) לפי סעיפים 413ב(א) ו-29 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין") ובעבירה של הכשלת שוטר במילוי תפקידו לפי סעיף 275 לחוק העונשין.

3. לפי האישום השני, ביום 25.11.15 הגיעו הנאשם 1, שאדי ותייסיר לחניון בית החולים "הדסה עין כרם", תרו אחר רכב מסוג "סיאט איביזה" וכשאתרו רכב שכזה ניסו לפרוץ לתוכו כדי לגנוב באמצעות פתיחת חלון הנהג. בעל הרכב שהתקרב למקום הבחין במתרחש, פתח ונעל את הרכב באמצעות שלט רחוק ואז נמלטו הנאשם 1 ושותפיו מהמקום. כתוצאה ממעשיהם נגרם לרכב נזק (כיפוף בדלת הנהג וקרע בגומי המפריד בינה לבין החלון). בשל מעשים אלה הורשע הנאשם בעבירה של ניסיון גניבת רכב (בצוותא חדא) לפי סעיפים 413ב(א), 29 ו-25 לחוק העונשין.

4. לפי האישום השלישי, בין יום 16.11.15 בשעה 12:00 ליום 17.11.15 בשעה 3:00 גנבו הנאשם 1, שאדי ותייסיר רכב מסוג "סיאט איביזה" שחנה בחניון ברח' שמאי בירושלים. בנוסף, לפי האישום הרביעי, במהלך הלילה שבין ה-7.11.15 בשעה 23:00 ל-8.11.15 בשעה 8:00 גנבו הנאשם, שאדי ותייסיר רכב מסוג "סיאט איביזה" שחנה ברח' דור דור ודורשיו בירושלים. לכן, הורשע הנאשם בשתי עבירות נוספות של גניבת רכב (בצוותא חדא) לפי סעיפים 413ב(א) ו-29 לחוק העונשין.

רישום פלילי ותסקיר שירות המבחן

עמוד 1



5. תסקיר שירות המבחן שהוגש בעניינו של הנאשם 1 הציג את מהלך חייו ונסיבותיו האישיות. הנאשם 1 הוא כבן 27, רווק ומתגורר עם אמו ואחיו הצעיר. הוריו גרושים ושניים מאחיו נפטרו בנסיבות טרגיות בהיותו ילד. מגיל צעיר הוא עובד בעבודות מזדמנות בצורה לא רציפה ועסוק בהשרדות. הנאשם תיאר בפני שירות המבחן אירוסין שלא צלחו, שימוש יומיומי באלכוהול והתחברות לקבוצה שולית עמה ביצע את העבירות. הנאשם נטל אחריות על המעשים ושירות המבחן התרשם כי ביצוען התרחש על רקע הפרידה מארוסתו, חסכים רגשיים וניסיון להשיג שייכות וביסוס כלכלי, ולא על רקע דפוסים עברייניים מגובשים. שירות המבחן תיאר את היכרותו עם הנאשם במסגרת צו מבחן שנגזר בהליך קודם, וציין כי במסגרת זו נערכו מספר ניסיונות טיפול שלא צלחו. עוד צוינו גורמי סיכון וסיכוי, והומלץ על ענישה מוחשית בדמות מאסר שירתיע את הנאשם ממעשים דומים אך יתחשב בנתונים לקולה ובשאיפותיו של הנאשם לשיקום.

6. במעמד הטיעון לעונש הציגה התביעה, כי לנאשם 1 אין הרשעות קודמות בפלילים. אשר להליך קודם אליו התייחס שירות המבחן מסרה, כי הוא אינו מופיע בגיליון הרישום הפלילי שכן נמחק. משדבר קיומו ותוצאתו של הליך קודם לא בוססו כנדרש, לא אתחשב בו לחובת הנאשם.

טיעוני הצדדים לעונש

7. התביעה עמדה בטיעוניה על חומרת המעשים וזאת הן מבחינת ריבויים, הן מבחינת סמיכותם זה לזה, הן מבחינת חבירת הנאשם 1 לאחרים לצורך ביצועם וזאת תוך חלוקת תפקידים בין המבצעים, והן מבחינת פגיעתם של המעשים בערכים המוגנים אותם פירטה התביעה בטיעונה. עוד נטען כי באישום השני היה פוטנציאל להתפתחות אלימה שכן בעל הרכב הגיע למקום, והודגש הצורך במאבק בתופעת גניבת כלי הרכב. לדידה של המאשימה יש לקבוע מתחם עונש לכל מעשה בנפרד, שבין 12 ל-24 חודשי מאסר לרבות מאסר על תנאי, קנס ופסילה בפועל ועל תנאי. עוד הוצג כי הנאשם הודה, בסופו של יום, ואף עזר להפליל אחרים, ומנגד כי תסקיר שירות המבחן מציג תמונה שאינה חיובית. התביעה ביקשה לגזור לנאשם ארבע שנות מאסר, מאסר מותנה, קנס, פסילת רישיון ופסילה על תנאי.

8. ההגנה ביקשה להקל בעונשו של הנאשם. בטיעוניה הדגישה את הודאת הנאשם 1, את גילו, את העדרן של הרשעות קודמות ואת שיתוף הפעולה של הנאשם בחקירת המשטרה שהוביל, כך לטענת ההגנה, לחשיפתם של המעשים מושא האישומים 2-4 וליתורם של המבצעים הנוספים. ההגנה הוסיפה וטענה כי העדר פירוט בכתב האישום של נסיבות ביצוע אותם מעשים פוגע בנאשם 1, שכן בהודעותיו טען שאחרים הם הדמויות המרכזיות בביצוע והוא עצמו התלווה אליהם רק על מנת לנהוג, תמורת 500 ₪ לגניבה. ההגנה הוסיפה והציגה את נסיבותיו האישיות של הנאשם 1 כעולה מתסקיר שירות המבחן, בדגש על המציאות בה גדל והטרגדיות שאירעו במשפחתו, וטענה שהעבירות בוצעו על רקע חסכים רגשיים ולא בשל דפוסים עברייניים. נטען שאין לענוש על כל עבירה בנפרד, והתבקש עונש מדוד.

דין

מתחם העונש ההולם

9. המונח "אירוע", שלא הוגדר בחוק, פורש בפסיקת בית המשפט העליון בהתמקד במבחן שבמהות. זה בוחן האם, מקום בו בוצעו מספר עבירות, קיים "קשר ענייני הדוק" ביניהן. בכלל זה נפסק כי אפשר כי עבירות שבוצעו לאורך תקופה תהווה "אירוע" אחד בהינתן קשר הדוק ביניהן (ע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל, פס' 2 לפסק דינו של כב' השופט פוגלמן (29.10.14)). ראו גם פס' 5 ו-6 לפסק דינה של



כב' השופטת ברק-ארז וכן ע"פ 5643/14 **עיסא נ' מדינת ישראל** (23.6.15); ע"פ 4748/14 **זילחה נ' מדינת ישראל** (30.11.15); ע"פ 2550/14 **חמדיה נ' מדינת ישראל** (13.10.15).

במבחן זה, סבורני כי העבירות השונות שביצע הנאשם 1 מהוות חלק מאותו "אירוע". מדובר בהתנהלות חוזרת ונשנית במסגרתה חברו הנאשם 1, שאדי ותיסיר (ובאחד המקרים גם הנאשם 2), תרו יחד ברחבי ירושלים אחר רכבים ספציפיים - מסוג "סיאט איביזה", וגנבו או ניסו לגנובם יחד. אני ער להבדלים עובדתיים מסוימים הקיימים בין חלק מן האישומים, בפרט הצטרפותו של הנאשם 2 לגניבה המאוחרת בזמן והצטיידותם של המבצעים באותו מקרה גם במחשב רכב, אך סבורני כי רב המשותף על השונה בין העבירות. לעניין זה יש להוסיף כי מדרך הביצוע וזהות המבצעים עולה גם תכנון משותף, וכי ארבע העבירות בוצעו בפערי זמן של ימים בודדים, במהלך תקופה קצרה שבין 7 ל-26 לנובמבר 2015. מכאן קיומו של "קשר ענייני" המחייב קביעת מתחם אחד. מובן כי עובדות המקרים וכן ריבויים יילקחו בחשבון במסגרת קביעת מתחם העונש.

10. באמדם משקלו של עקרון ההלימה בהליך זה יש לשקול את חומרתם הרבה של המעשים בביצועם הורשע הנאשם 1. העבירה של גניבת רכב נועדה לגונן על קניינם של בני החברה, כשבהקשר של גניבת מכוניות מדובר בגזל של רכוש בשווי ניכר. העבירה מבקשת להתמודד עם תופעה עבריינית נרחבת, שלצד פגיעתה בקרבן הספציפי גוררת השלכות חברתיות שליליות לרבות הטלת עול כלכלי על הציבור הרחב הנאלץ לשאת בתעריפי ביטוח משמעותיים. מעשיו של הנאשם משתלבים בנגע זה ומציגים פגיעה משמעותית בערכים המוגנים: הנאשם חבר לאחרים לשורה של גניבות רכב, שבוצעו בתקופה קצרה תוך שהגנבים תרים אחר מכוניות מסוג מסוים וגונבים או מנסים לגנוב אותן. באחד המקרים אף הצטיידו, מראש, במחשב המיועד לסוג זה של רכבים. כל אלה מעידים כי לא דובר בכישלון אקראי או חובבני של הנאשם 1, אלא במי שעסק בגניבת רכבים יחד עם בני החבורה האמורה.

11. ההגנה טענה, כאמור, כי עובדות כתב האישום אינן משקפות את חלקו האמתי של הנאשם 1 בביצוע המעשים מושא האישומים השני עד הרביעי, ובפועל מילא הנאשם 1 תפקיד שולי במעשים אלה בעוד המבצעים האחרים היו דומיננטיים. טיעון זה אינו נקי מקושי. במסגרת הסדר הטיעון הסכימה ההגנה לנוסחו של כתב האישום המתוקן, בו תוארה פעילות משותפת של הנאשם 1 ואחרים בביצוע העבירות מושא האישומים השני עד הרביעי, ללא אבחנה בין חלקיהם של המבצעים. במסגרת זו לא סוכם על העובדות להן טענה ההגנה בשלב העונש: כי הנאשם 1 צורף למעשי העבירה "רק" על מנת לנהוג ברכב הגנוב ותמורת סכום של 500 ₪ לגניבה. העובדות בהן הודה הנאשם 1 סותרות תרחיש זה: לגבי האישום השני הודה כי יחד עם שאדי ותיסיר תר אחר רכב, וכשמצאו ניגש עמם וניסה יחד עמם לפרוץ אותו כדי לגנובו. עובדות דומות אישר לגבי גניבות הרכבים מושא האישומים השלישי והרביעי. קשה לקבל את הניסיון להציג, בדיעבד ולאחר הסכמה על עובדות מסוימות, עובדות שונות כבסיס לטיעון לעונש.

הוספתי ועיינתי בהודעות הנאשם במשטרה, אליהן הפנתה ההגנה בניסיון לבסס את העובדות הנטענות. הקושי בכך ברור, שהרי מדובר בטענה של אחד השותפים שעלול, באופן טבעי, לנסות ולמזער ממעורבותו. בנוסף, אין בהודעות אלה לבסס את המבוקש. העיון בהן מראה תמונה של פעילות משותפת של הנאשם ושותפיו, וזאת גם אם לטענת הנאשם 1 היזמה לביצוע העבירות היתה של "דודו" (הוא שאדי סלהב). כך, למשל, סיפר הנאשם 1 לחוקריו לגבי הרכב מושא האישום השני, כי הוא אשר ניסה "לפתוח אותה במברג" (ת/8 ש' 73) והוסיף וסיפר כי תפקידו היה לנהוג את הרכב הגנוב אל מעבר למחסום, תפקיד שיש בו מידה ניכרת של סיכון, בעוד ש"דודו" אחראי על "פתיחת הציר" (ת/6). יש להפנות גם לעובדות האישום הראשון, שאף הן מציגות פעילות של הנאשם החורגת מגדרי נהיגת הרכב "בלבד". כל אלה מחייבים לדחות את טיעון ההגנה למעורבות משנית של הנאשם 1



בביצוע העבירות. ועם זאת, מקובל עלי כי למרות חלקו המשמעותי בביצוע, הנאשם לא היה הדמות המרכזית בייזום העבירות - נתון העולה גם מהודעותיו של הנאשם 2 (למשל ת/5). אתחשב בכך באמדתן העונש ההולם.

12. הענישה הנוהגת בגין עבירות של גניבת רכב מתמקדת בעונשי מאסר בפועל. זאת, כביטוי להנחייתו הבאה של בית המשפט העליון:

"עבירה של גניבת רכב היא עבירה חמורה, ולצידה עונש מקסימלי של 7 שנות מאסר. היא פוגעת בקניין, בפרטיות ובתחושת הבטחון של המשתמשים ברכב במובן הצר, ומסבה נזק כלכלי במובן הרחב בשל העלאת פרמיות הביטוח בגין ריבוי גניבות כלי רכב [...] בית המשפט העליון עמד זה מכבר על הצורך בענישה מחמירה ומרתיעה במקרים אלו (ראו למשל: ע"פ 5724/95 אבו דחל נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (12.5.1996); עניין אבו סבית, לעיל; רע"פ 10899/08 אבו עישה נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (29.12.2008); ע"פ 6331/10 אושרובסקי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (31.1.2011))" ע"פ 7163/13 **כסוואני נ' מדינת ישראל** (3.8.14).

על הנאשם בעניין **כסוואני** הנ"ל, שיחד עם אחרים ובאופן מתוחכם גנב שני רכבים וסייע לגניבתם של שלושה רכבים נוספים, ואשר נעדר הרשעות קודמות, נגזרו ארבע שנות מאסר ומאסר מותנה. עונש דומה הוטל על שותף למעשים, בעניינו אף הופעל מאסר על-תנאי כך שהתקופה הכוללת עמדה על 54 חודשי מאסר (ע"פ 2333/13 **סאלם נ' מדינת ישראל** (3.8.2014)). בעניין אחר נגזרו 39 חודשי מאסר על אדם בעל עבר פלילי אך הסובל מנכות, שיחד עם אחרים ביצע שלוש עבירות של גניבת רכב וכן ביצע עבירה נוספת של גניבה מרכב (עפ"ג (י-ם) 1133-02-13 **ח'לף נ' מדינת ישראל** (18.6.13). ראו גם ת.פ. (י-ם) 14258-03-12 **מדינת ישראל נ' ח'לף** (24.11.12)). בגין מקרה בודד של גניבת רכב נעה הענישה בין מספר חודשי מאסר ועד לכעשרים חודשים (למשל רע"פ 1108/15 **שעאבנה נ' מדינת ישראל** (24.2.15); עפ"ג (חי') 10851-05-15 **מדינת ישראל נ' צאלח** (6.7.15); עפ"ג (י-ם) 57089-03-14 **מחפוז נ' מדינת ישראל** (2.7.14); עפ"ג 4415-03-12 **מדינת ישראל נ' עביסן** (11.3.12); ת.פ. (י-ם) 28533-02-15 **מדינת ישראל נ' סראחין** (13.7.15); ת.פ. (י-ם) 11874-09-13 **מדינת ישראל נ ג דאת** (31.12.13); ת.פ. (י-ם) 10959-03-12 **מדינת ישראל נ' עודה** (11.10.12)).

13. נוכח המניע הכלכלי שבמעשים, שהינו משמעותי בשים לב להיקף הרכוש שנגנב, ראוי לשלב בעונש ההולם גם קנס אשר יפגע בכיסו של העבריין. הגם שהחוק מורה להתחשב, לעניין זה, במצבו הכלכלי של הנאשם, לא הוצגו בפני ראיות בנושא זה. עם זאת, מתסקיר שירות המבחן עולה כי מצבו הכלכלי של הנאשם אינו טוב, ואתחשב בכך.

14. הגם שביצוע העבירות היה כרוך בנהיגה, איני סבור כי יש הכרח לשלב במתחם העונש ההולם רכיב של פסילת רישיון. לא נטען לסיכון מיוחד בנהיגתו של הנאשם ואיני סבור כי עונש פסילה הוא שיימנע ביצוע עבירות רכוש נוספות. לעניין זה ייוחד עונש המאסר המותנה.

15. במכלול השיקולים ובשים לב לכך שהמתחם הנדון עוסק בשלוש גניבות של רכב וכן בניסיון גניבה נוסף, וכן בעבירה נוספת של הפרעה לשוטר, אני קובע כי מתחם העונש ההולם לעבירות שביצע הנאשם 1 כולל מאסר לתקופה הנעה בין 18 חודשים לבין 60 חודשים; מאסר מותנה וכן קנס בסכום הנע בין 4,000 ל-6,000 ₪.

קביעת העונש בתוך המתחם



16. לזכות הנאשם 1 תיזקף הודאתו, שייעלה את ההליכים. איני זוקף לחובתו את העובדה שההודאה הגיעה רק בישיבה שנקבעה לשמיעת הוכחות וזאת נוכח התיקונים שבוצעו בכתב האישום ותשובתו לאישום בה אישר את רוב הנטען בכתב האישום המקורי.

17. עוד אשקול לזכותו של הנאשם 1 את העובדה כי נטל אחריות על המעשים, את העובדה שהוסכמה על הצדדים ולפיה שיתוף הפעולה של הנאשם הוביל להפלתם של מעורבים אחרים ואת נסיבותיו האישיות של הנאשם 1 כפי שתוארו בתסקיר שירות המבחן ובטיעוני בא כוחו ואשר מציגים מהלך חיים מורכב שכלל משברים משפחתיים והצריך את הנאשם להתמודדות עם צרכי הקיום כבר מגיל צעיר. בנוסף תישקל העובדה כי זו הרשעתו הראשונה של הנאשם בפלילים, ומאסרו הראשון.

18. כל אלה שיקולים של ממש לקולה, בשלם איני סבור כי יש למצות את הדין עם הנאשם. יחד עם זאת, השיקולים הקיימים אינם מאפשרים לקבוע עונש המתקרב לסף התחתון של המתחם:

19. הנאשם העיד על עצמו, במעשיו, כי הוא מהווה סכנה לרכוש הציבור ואינו נרתע מביצוע חוזר ונשנה של גניבות רכב. חברתו לאחרים והאופן בו בוצעו העבירות, לרבות תכיפותן והתמקדותן בסוג רכב מסוים, מחדדים סיכון זה. במצב זה יש לתן משקל מוגבר לשיקול ההרתעה האישית. הצורך בה עולה גם מתסקיר שירות המבחן המציג חבירה של הנאשם לקבוצת שוליים ונסיבות חיים אשר יוצרות סיכון כי הנאשם ישוב וייכשל בעבירות בעתיד. סיכון זה מתחדד נוכח ניסיונות הטיפול שנעשו בעבר בנאשם, ואשר כשלו כעולה מתסקיר שירות המבחן. שירות המבחן המליץ, כאמור, על מאסר כאלמנט הרתעתי.

20. לצד השיקול האיש, יש לשקול גם את הרתעת הכלל וזאת בשים לב להיקף תופעת גניבת הרכבים וההנחיה העונשית שגובשה בפסיקה להתמודדות עמה, עליה עמדתי לעיל. עוד יש לשקול את עניינם של הקורבנות, בעלי הרכבים ששלושה מהם נותרו ללא רכושם והרביעי הצליח, במידה רבה של מזל, להציל את רכבו מגניבה. כל אלה מחייבים ענישה בהיקף משמעותי.

21. אני גוזר לנאשם את העונשים הבאים:

א. מאסר לתקופה של 34 חודשים. התקופה תימנה מיום מעצרו של הנאשם כפי שנמסר בידי הצדדים - 26.11.15.

ב. שנת מאסר, אותה ירצה הנאשם אם ישוב ויעבור עבירה הקשורה לרכב ואשר מנויה בפרק י"א סימן ה1 לחוק העונשין. זאת, תוך שלוש שנים מיום שחרורו ממאסר.

ג. קנס בסך 5,000 ₪ או 25 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם עד ליום 1.3.18.

ערעור בזכות לבית המשפט המחוזי בירושלים בתוך 45 ימים.

ניתן היום, ד' תשרי תשע"ז, 06 אוקטובר 2016, במעמד הצדדים.